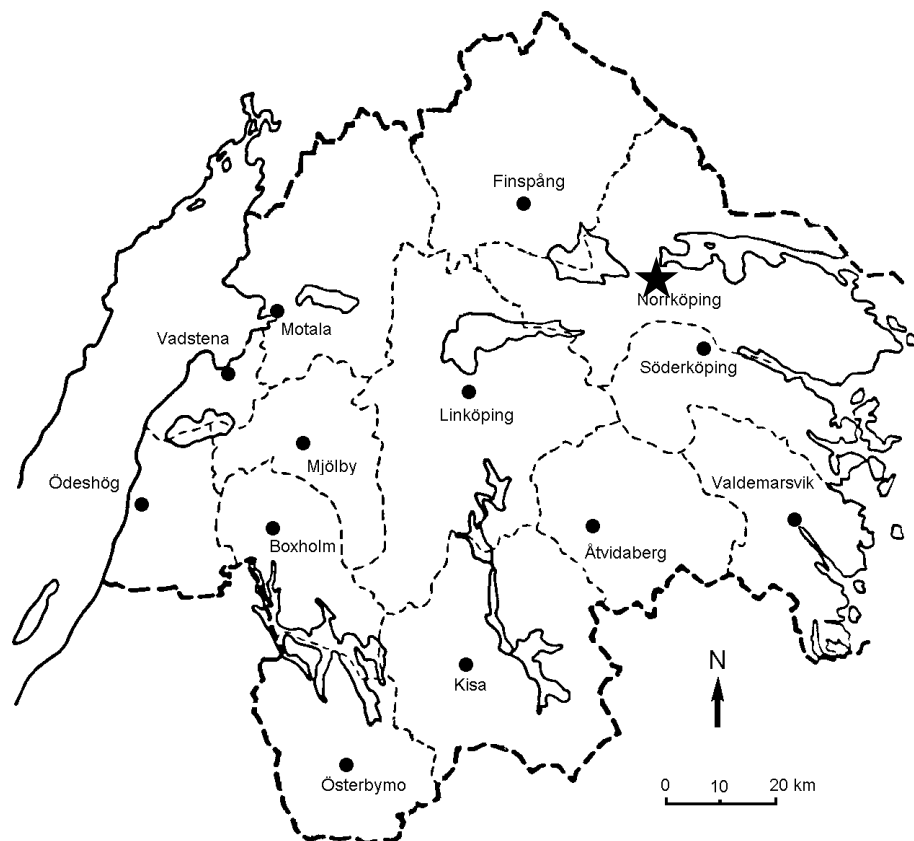

Arkeologisk utredning etapp 1

Händelö

f d S:t Johannes socken
Norrköpings stad och kommun
Östergötlands län

Clas Ternström 2003

Rapport 78:2003

Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M

Tekniska uppgifter

Lokal: Händelö
Socken: Norrköpings stad (f d S:t Johannes sn)
Kommun: Norrköping
Landskap: Östergötland

Ekonomiska kartans blad: 086 94 (8G 9e Norrköping),
096 04 (9G 0e Loddby),
086 95 (8G 9f Lindö)

Koordinatsystem: RT 90 2,5 gon V
Koordinater: X6495500-6500500 Y1522250-1525250

Typ av undersökning: Arkeologisk utredning etapp 1
ÖLM diarienummer: 66/03
ÖLM konto: 6385

Uppdragsgivare: Norrköpings kommun, Planenheten
Kostnadsansvarig: Som ovan

Projektledare: Clas Ternström
Antikvarisk kontrollant: Anders Persson

Fältarbetstid: 2003-04-14--16

Fynd: Nej

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.

Rapport 78:2003 © Östergötlands länsmuseum
Grafik Clas Ternström
Renritning -
Grafisk form Lasse Norr
Tryck -
Ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriverket dnr 507-99-499

Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
K U L T U R M I L J Ö A V D E L N I N G E N

Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 14 05 62
lansmuseum@lansmus.linkoping.se • www.linkoping.se/lansmuseum

Händelö

Arkeologisk utredning etapp 1

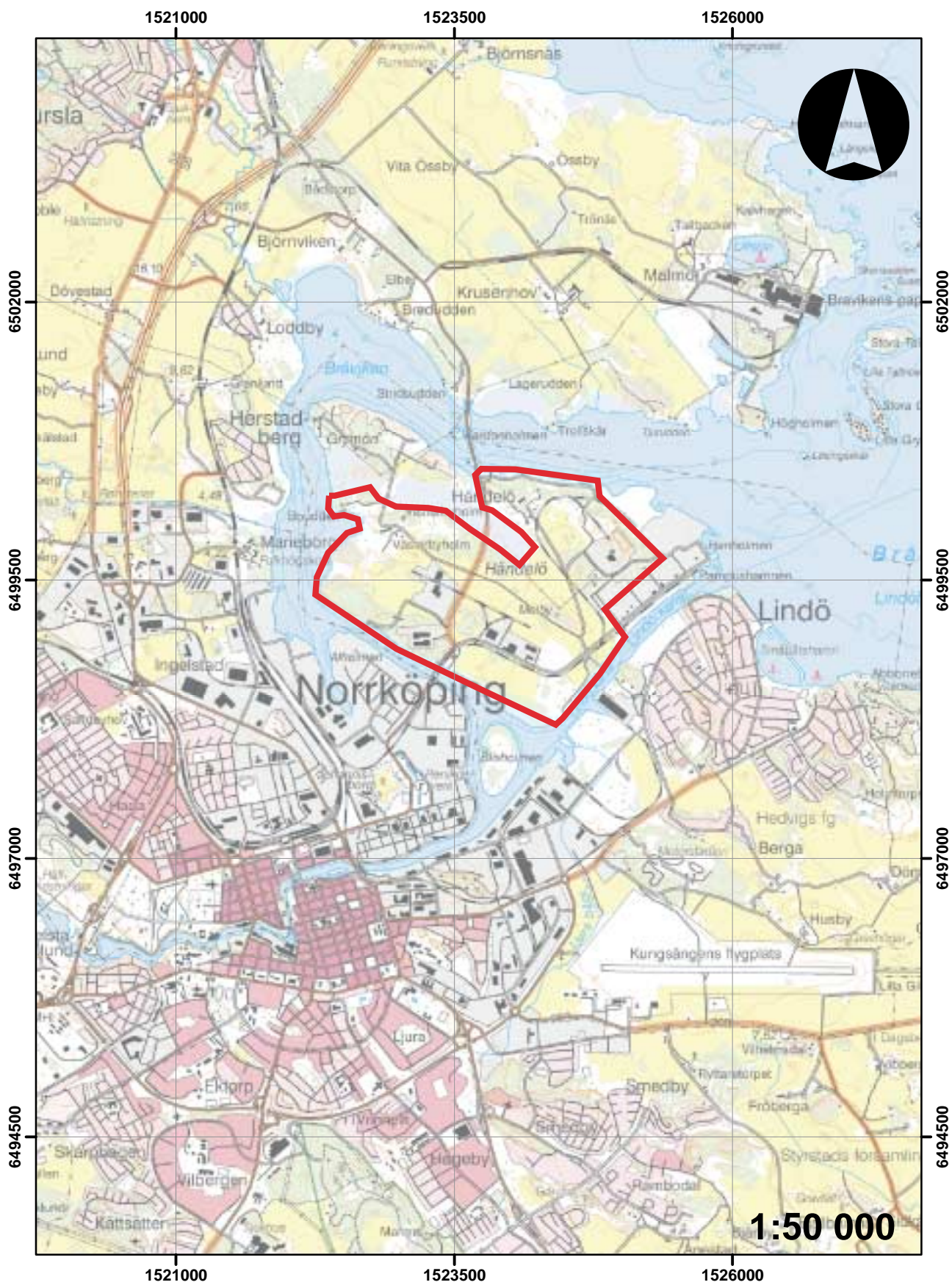
f d S:t Johannes socken

Norrköpings stad och kommun

Östergötlands län

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning och bakgrund	6
Topografi och fornlämningsmiljö	6
Syfte och metod	7
Resultat	9
Sammanställning med förslag till ändringar och åtgärder	15
Referenser	16
Bilagor	17

Figur 2. Utdrag ur topografiska kartan över Norrköping med undersökningsområdet markerat.

Sammanfattning

Under våren 2003 utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk utredning etapp 1 på Händelö utanför Norrköping. Utredningen genomfördes som en frivillig utredning på uppdrag av Norrköpings kommun med anledning av arbete med fördjupad översiktsplan. Utredningsområdet omfattade totalt ca 420 hektar. Ansvarig för utredningen var antikvarie Clas Ternström. Syftet var att ge en bild av forn- och kulturlämningsbilden i området.

Händelö är belägen norr om Norrköping längst in i Bråviken. I dag utgör Händelö en ö, avskild från fastlandet genom Lindö kanal. Denna är dock grävd i ett uppgrundat sund, så Händelö har även ursprungligen utgjort en ö. I dag utgörs Händelö till stora delar av industrimark, men stora åkerytor finns också inom området. Höjden över havet är som mest ca 30 m och stora delar ligger under 5 m ö h. Inom området har under historisk tid tre byar funnits: Västerby (Västerbyholm), Melby och Händelö. Samtliga tre byar har medeltida belägg.

Vid utredningens inledning var 10 lämningar registrerade inom området. Av dessa utgjordes endast två av fasta forn lämningar. Under utredningen påträffades ytterligare tre lämningar, vilka är att betrakta som fasta forn lämningar samt 17 objekt som utgör kulturlämning eller presumtiv forn lämning. I tre fall föreslogs förändring av tidigare registrerade lämningar.

Clas Ternström
antikvarie

Inledning och bakgrund

Under våren 2003 utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk utredning, etapp 1, på Händelö utanför Norrköping. Utredningen genomfördes som en frivillig utredning på uppdrag av Norrköpings kommun med anledning av arbete kring en fördjupad översiktsplan. Utredningsområdet omfattade totalt ca 420 hektar. Ansvarig för utredningen var antikvarie Clas Ternström. Vid kartstudier och vid bedömning av antikvarisk status i fält har även antikvarie Anders Persson deltagit.

Figur 3. Inom utredningsområdet finns en stor mängd skräp.

Topografi och fornlämningsmiljö

Händelö är beläget norr om Norrköping, längst in i Bråviken. I dag utgör Händelö en ö avskild från fastlandet av Lindö kanal som öppnades för trafik 1962. Lindö kanal är dock grävd i ett uppgrundat sund, så Händelö har även ursprungligen utgjort en ö. Detta framgår i det äldre kartmaterialet. I dag utgörs Händelö till stora delar av industrimark, men stora åkerytor finns också inom området. Höjden över havet är som mest ca 30 m och stora delar ligger under 5 m ö h. Betydande delar är kraftigt påverkade av militär verksamhet samt täkter, schaktningar och skräp.

Vid utredningens inledning var 10 lokaler registrerade inom området. Av dessa utgjordes endast två av fasta fornlämningar, RAÄ 2 (stensättning) och RAÄ 84 (Melby gamla tomt). Vad som är tydligt på Händelö, och som även uppmärksammats i Fornminnesregistret, är att det endast finns ett järnåldersgravfält. Detta gravfält undersöktes i slutet på 1960-talet och kunde dateras till vikingatid (Damell 1967). Med tanke på de byar som funnits på Händelö borde det finnas fler gravfält.

Figur 4. Stensättningen RAÄ 2 från norr.

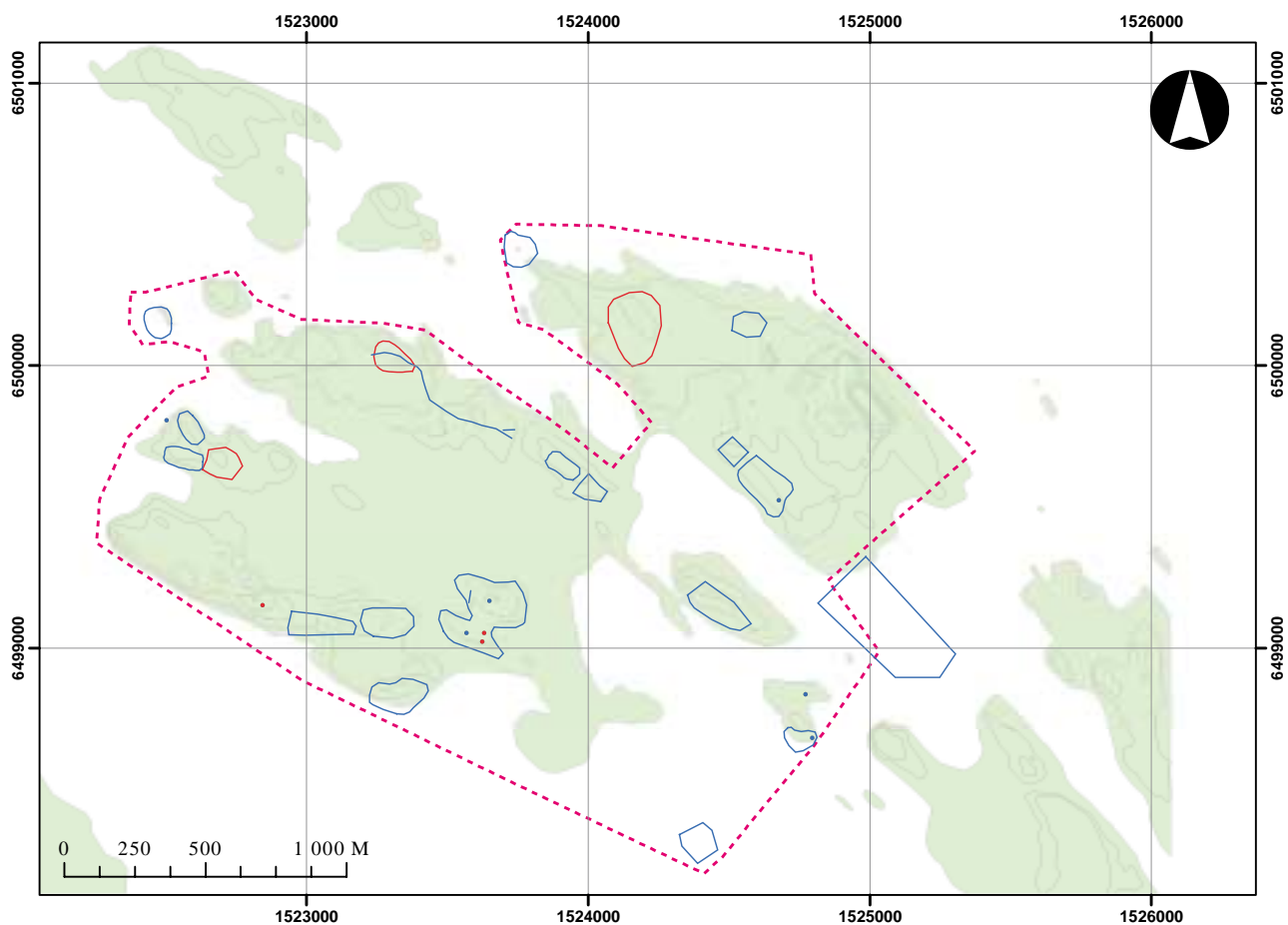
Inom området har i historisk tid tre byar funnits: Västerby(-holm), Melby och Händelö. Samtliga tre byar har medeltida belägg (Franzén 1937). Västerby omtalas som sätesgård redan vid 1400-talets slut och ska då enligt uppgift ha varit bebodd av väpnaren Joakim Björnsson. Läget bör ha varit Boudden. Melby har bestått av fyra hemman av vilka tre legat under säteriet Västerbyholm och ett under säteriet Händelö. Händelö var tidigt adels gods och blev först 1470 sätesgård, då riddaren Erland Pedersson (Bååt) tidvis var bosatt på denna gård. I de skriftliga källorna omtalas även en kvarn tillhörande Händelö, men denna var belägen vid Motala Ström i Norrköping (Almquist 1946-47).

Syfte och metod

Syftet med utredningen var att konstatera om fornlämningar kunde komma att beröras vid en eventuell exploatering inom området. Ett flertal fornlämningar var kända sedan tidigare, men genom att genomföra en utredning kunde man påvisa platser där möjligheten var stor att dolda fornlämningar var belägen samt påvisa nyupptäckta fornlämningar. Även platser av annan kulturhistorisk karaktär kunde anges. Ett ytterligare syfte var att ange förslag på vidare antikvariska åtgärder på de platser där fornlämning eller möjlig fornlämning är belägen inför en exploatering.

Utredningen genomfördes som en etapp 1, d v s utan ingrepp i marken, och innehöll två huvudmoment:

- Kart- och arkivstudier
- Specialinventering

Figur 5. Karta över Händelö med femmeterskurvans strandlinje som borde ha varit den aktuella under yngre järnålder. På kartan är samtliga lämningar i utredningen markerade.

Kartstudierna inriktade sig på äldre kartmaterial för att genom dessa lokalisera fornlämningar eller andra kulturhistoriskt värdefulla platser. Genom arkivstudierna inhämtades en historisk information om vad som hänt inom området och vad som finns dokumenterat.

Specialinventeringen genomfördes som terrängrekognocering i fält med syfte att lokalisera fornlämningar, kulturlämningar och platser där det bedömdes att möjligheten för att dolda fornlämningar kunde vara belägen var stor. Samtliga tidigare registrerade lämningar besiktigades för att kontrollera dess status och kondition. Ett område i sydöstra delen inventerades endast översiktligt, då detta utreddes 1998 inför anläggandet av en etanolfabrik (Larsson 1998).

De lämningar som framkom vid utredningen dokumenterades dels genom upprättande av beskrivning, dels genom inmätning med GPS eller inprickning på karta i skala 1:10 000. Lämningarna som redovisas i rapporten delas in i tre kategorier efter dess art. Uppdelningen är gjord efter en bedömning av dess kulturhistoriska värde. Här följer en definition av kategorierna.

- Fornlämning. Registrerad fornlämning med fornlämningsnummer (RAÄ-nr) utmärkt på ekonomiska kartan eller nyupptäckt fornlämning med ÖLM-nr. Åtgärd för dessa blir arkeologisk förundersökning.
- Möjlig fornlämning. Registrerad fornlämning med fornlämningsnummer ej utmärkt på ekonomiska kartan. Hit räknas även de objekt som utgör möjliga fornlämningar. Objekten har nummerats löpande sockenvis. Åtgärd blir arkeologisk utredning etapp 2.
- Ej fornlämning. Lämningsobjekt med kulturhistoriskt värde vilka normalt inte faller under Lagen om kulturminnen (SFS 1988:950). Kulturlämningar kan betraktas som fornlämningar om de t ex ingår i ett sammanhang som motiverar en sådan bedömning. Dessa bör karteras och dokumenteras. Även dessa lämningar redovisas som objekt.

Resultat

Nedan redovisas resultaten från såväl arkivstudier som inventering. Registrerade fasta fornämningar redovisas sockenvis med sitt respektive fornlämningsnummer. Kulturhistoriskt värdefulla objekt, kulturlämningar och möjliga fornämningar redovisas med objektsnummer. Vissa objekt har markerats som områden. Områdesgränser skall ej ses som absoluta gränser utan bara som en topografisk avgränsning. Det är först efter att fornämning har konstaterats vid en utredning etapp 2 och/eller en arkeologisk förundersökning som fornämningens faktiska utbredning kan avgöras.

Nyupptäckta eller ej tidigare registrerade fornämningar redovisas med ÖLM-nummer. Uppgifterna om registrerade fornämningar är hämtade ur Fornminnesregistret och nedkortade, samt i vissa fall, där så anges, kompletterade med uppgifter från utredningen. Här anges även förslag till ändringar i Fornminnesregistret. Resultatet redovisas även på kartor längst bak i rapporten. Nyupptäckta lämningar redovisas enligt FMI-systemet för kulturhistoriska lämningar.

Norrköpings stad (f d S:t Johannes socken)

RAÄ 1

Gravfält, undersökt och borttaget. Ca 120x40 m (VNV-ÖSÖ). Bestod av 24 gravar samt rester efter stensträng och boplatz (Damell 1967).

Utredning: Av rapporten framgår att undersökningsytan är totalundersökt, men fornämningen är inte med säkerhet avgränsad.

RAÄ 2

Stensättning. Rund, ca 5 m i diam och 0,3-0,4 m h. Fyllning ca 0,3-0,8 m st stenar. Mittblock, 2x1,3 m (VNV-ÖSÖ).

Utredning: Spår av talrika schaktningar och militära anläggningar i närområdet.

RAÄ 36

Stensättningsliknande lämningar. I område med ytliga grustäcker finns ett antal stensättningsliknande lämningar.

RAÄ 37

Stensättningsliknande bildning. Naturlig stenansamling.

Utredning: I området finns ett flertal stensamlingar, varför just denna inte med säkerhet gick att identifiera.

RAÄ 38

Stensättningsliknande lämning. Sannolikt sentida odlingsrest.

RAÄ 39

Höglignande lämning. 8 m i diam och 0,8 m h. Sentida odlingslämning.

RAÄ 40

Fornlämningar, uppgift om. Uppgift om hög samt 8 rösen. Osannolik uppgift.

Utredning: Ingen av dessa fornlämningar kunde konstateras.

RAÄ 83

Sätesgård. Boudden. Platsen för Västerbyholms första sätesgård.

Utredning: Platsen för Västerbyholms andra sätesgård. På kartor från 1600-talet är detta platsen för Västerbyholm. Enligt karta 1757 omnämns sätesgården, tillika byn, vara belägen ca 500 m SSÖ om Boudden (se ÖLM 1) och 1700-talets sätesgård kom att uppföras där den är belägen idag (se vidare objekt 6). Sätesgården flyttades från Boudden efter att den bränts av ryssarna 1719. På Ekonomiska kartan från 1868-77 benämns bebyggelsen jordetorp. Boudden var bebyggd fram till slutet av 1900-talet. På platsen finns bebyggelseämningar från ett flertal tidsperioder. Bör registreras som gårdstomt.

RAÄ 84

Bebyggelseämningar. Melby. Består av ett obestämbart antal husgrunder, vissa av ansevärd ålder. Inom området finns även mindre odlingsytor.

Utredning: RAÄ 84 bör registreras som bytomt.

RAÄ 85

Herrgårdsanläggning, Händelö, bestående av mangårdsbyggnad, en flygel och två timmermagasin.

Utredning: Byggnaderna bör utgå ur Fornminnesregistret. Händelö är dock en av de byar med medeltida belägg som funnits på Händelö. Äldsta belägg är 1322. Namnet talar även för att det har varit primärenhet. Inga uppgifter har påträffats om att byns läge skulle vara någon annanstans än där herrgården i dag är belägen. Därför bör RAÄ 85 registreras som gård/bytomt.

ÖLM 1

Lämningsstyp: Bytomt/gårdstomt

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Bytomt, ca 150x100 m (Ö-V). Belägen på krönet av mindre höjd med ängsmark/skogsmark. Enligt uppgift från karta 1757 är detta föregångaren till Boudden, alltså det tidigare läget för sätesgården. Detta är sannolikt också det ursprungliga läget för Västerby och då även bytomten. Västerby omnämns första gången år 1479. På platsen kan en stensockel/terrassering samt avröjda ytor iakttagas.

ÖLM 2

Lämningsstyp: Husgrund, förhistorisk/medeltida

Egenskapsvärde: Syllstenshus

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Husgrund, förhistorisk/medeltida, närmast rektangulär, ca 16x6 m (Ö-V) och intill 0,2 m h. Begränsas av syllstenar, ca 0,2-0,7 m st. Antydning till avgränsning i mitten av huset. Syllstenar saknas i SV.

ÖLM 3

Lämningsstyp: Husgrund, förhistorisk/medeltida

Egenskapsvärde: Övrig

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Källargrop, oval, ca 5x4 m (N-S) och ca 0,3 m dj. Kringgårdad av ca 0,4-0,6 m st stenar i vall ca 0,1-0,3 m h och 0,6-1,0 m br.

Objekt 1

Lämningsstyp: Fornlämningsliknande lämning

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Terrassering, sentida, ca 10 m l (NÖ-SV) och intill 1 m h. Kallmurad av natursten. Intill finns rester av en trätrappa ner mot vattnet i NV. Sentida uteplats tillhörande lägenhetsbebyggelsen Grankullen (se objekt 2).

Objekt 2

Lämningsstyp: Lägenhetsbebyggelse

Egenskapsvärde: Övrig

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Lägenhetsbebyggelse, sentida. *Grankullen*. Inom ett område om ca 100x50 m (NV-SÖ) finns ett flertal sentida husgrunder, samt dass och brunn. Bebyggelse finns ej på platsen på häradskartan men finns med på ekonomiska kartan från 1980.

Objekt 3

Lämningsstyp: Färdväg

Egenskapsvärde: Vägbank

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping, 9G 0e Loddby

Beskrivning: Färdväg, bestående av en vägbank, ca 670 m l (VNV-ÖSÖ), 2-5 m br och intill 1 m h. Till största delen uppbyggd av sten och jord. Finns markerad med allé på ekonomiska kartan från 1868-77, men då den ansluter till Melby gamla tomt kan den mycket väl ha medeltida eller förhistoriskt ursprung.

Objekt 4

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Boplatsläge, ca 100x60 m (NV-SÖ). Flack SV sluttning på blandskogbeväxt moränås. Inom området finns ett flertal stenröjda ytor och antydningar till terrasseringar.

Objekt 5

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: (Grav-/)boplatsläge, ca 200x40-100 m (Ö-V). Flack, något terrasserad S sluttning med berg i N och f d vik i S. I området finns ett flertal stenröjda ytor, men det är svårt att avgöra vad som tillkommit i sen tid. Ligger nära stensättningen RAÄ 2.

Objekt 6

Lämningsstyp: Lägenhetsbebyggelse

Egenskapsvärde: Torp

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Lägenhetsbebyggelse. Inom ett område om ca 200x100 m (Ö-V) finns ett flertal husgrunder och stengärdesgårdar. Bebyggelse finns på platsen på kartor från 1600- och 1700-talet, men är försvunnen på häradskartan. Ny bebyggelse finns på platsen på ekonomiska kartan från 1980, men denna är idag försvunnen. Bebyggelselämningar på platsen kan vara föregångare till Tegelbruket (objekt 7) och skulle kunna ha medeltida ursprung. Enligt uppgift på karta från 1757 hade här påbörjats uppförandet av den ny mangårdsbyggnaden till Västerbyholm. Detta kom dock aldrig att genomföras (se RAÄ 83). Platsen kan även utgöra platsen för den försvunna gården Gumpekulla, då gårderna söder om platsen på 1757 års karta benämns *Gumpekulla gården*. Gumpekulla försvinner ur källorna vid 1500-talets slut och dess läge har aldrig med säkerhet lokaliserats.

Objekt 7

Lämningsstyp: Lägenhetsbebyggelse

Egenskapsvärde: Torp

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Lägenhetsbebyggelse, sentida. *Tegelbruket*. Inom ett område om ca 200x100-150 m (Ö-V) i brant S sluttning med ekbeväxt hagmark finns ett flertal sentida husgrunder och källare. Bebyggelse finns på platsen på karta från 1852, häradskartan och ekonomiska kartan från 1940-talet men inte på ekonomiska kartan från 1980. På ekonomiska kartan från 1868-77 benämns Tegelbruket jordetorp. På platsen finns då även ett soldattorp kallat Smed.

Objekt 8

Lämningsstyp: Lägenhetsbebyggelse

Egenskapsvärde: Torp

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Lägenhetsbebyggelse, sentida. Inom ett område om ca 100x70 m (NV-SÖ) finns ett antal sentida husgrunder och en stensatt terrassering. Bebyggelse finns inte på platsen på häradskartan men väl på ekonomiska kartan från 1940-talet. Bebyggelsen är försvunnen på ekonomiska kartan från 1980.

Objekt 9

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Grav-/boplatsläge, ca 250x100-150 m (NV-SÖ). Flack SV sluttning på blandskogbeväxt moränås. Inom området finns ett flertal stenröjda ytor och antydningar till terrasseringar. Inom objektet finns RAÄ 37. Området är kraftigt nedskräpat från närliggande industrianläggning.

Objekt 10

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Spärranordning? Enligt kartmaterial från 1700-talet samt tidigare uppgifter kan här finnas en pålspärr (Högmer 1994). På karta över Lindö 1760 (akt 112) omnämns Stäkängen på denna plats. Vidare omskriver Biskop Brask pålningarna i Bråviken år 1517 och det råder en enighet om att en sådan endast är rimlig längst in i Bråviken (Högmer 1994). Rimligtvis borde en motsvarande spärr funnits på östra sidan om Händelö (ibid), men vid utredningen har det inte påträffats några belägg för att så skulle vara fallet.

Objekt 11

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Grav-/boplatsläge, ca 120x100 m (Ö-V). Flack S sluttning på blandskogbeväxt moränhöjd med berg i dagen. Inom området finns ett flertal stenröjda. Inom objektet finns RAÄ 38. Närområdet är kraftigt nedskräpat med dumpade sopor.

Objekt 12

Lämningsstyp: Fossil åker

Egenskapsvärde: Övrig

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Boplatsläge/fossil åkermark. Inom området finns ett flertal fossila åkrar och ett mindre antal flacka röjningsrösen. Det är sannolikt att dessa hör samman med husgrunderna ÖLM 2 och ÖLM 3, vilka är belägna inom objektet. Vidare är RAÄ 40 belägen inom objektet.

Objekt 13

Lämningsstyp: Färdväg

Egenskapsvärde: Vägbank

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Färdväg, bestående av en vägbank, ca 30 m l (N-S), 2 m br och intill 0,2 m h. Stensatt längs V kanten. Vägen ger ett mycket ålderdomligt intryck och finns ej representerad i det äldre kartmaterialet.

Objekt 14

Lämningsstyp: Lägenhetsbebyggelse

Egenskapsvärde: Övrig

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Lägenhetsbebyggelse, sentida. Melby sentida läge. Se utredning RAÄ UV Linköping, Larsson L Z 1998.

Objekt 15

Lämningsstyp: Lägenhetsbebyggelse

Egenskapsvärde: Torp

Ekonomiskt kartblad: 9G 0e Loddby

Beskrivning: Lägenhetsbebyggelse. *Hälla*. På ekonomiska kartan från 1868-77 ligger jordetorpet Hälla på platsen. På platsen har även Händelö Krog legat enligt kartmaterial från 1600-talet (akt 6). I dag är området utschaktat och sprängt för vägdragning. Inga lämningar har kunnat konstateras.

Objekt 16

Lämningsstyp: Lägenhetsbebyggelse

Egenskapsvärde: Backstuga

Ekonomiskt kartblad: 9G 0e Loddby

Beskrivning: Lägenhetsbebyggelse, sentida. *Nybygget*. Inom ett område om ca 100x70 m (Ö-V) finns ett antal sentida husgrunder. Bebyggelse finns på platsen på ekonomiska kartan från 1868-77 och benämns backstuga.

Objekt 17

Lämningstyp: Lägenhetsbebyggelse

Egenskapsvärde: Torp

Ekonomiskt kartblad: 8G 9e Norrköping

Beskrivning: Lägenhetsbebyggelse. Balk. På platsen har bebyggelse enligt kartmaterial legat sedan 1600-talet. Bebyggelse finns på platsen på ekonomiska kartan från 1868-77 och benämns jordetorp. På platsen kan i dag ses vissa lämningar, men platsen är kraftigt påverkad av sentida schaktningar.

Socken/stad	Benämning	Lämningstyp	Källa	Status	Åtgärd
Norrköping	RAÄ 1	Gravfält	Fmr	Möjlig fornl	Utr etapp 2
Norrköping	RAÄ 2	Stensättning	Fmr	Fornlämning	Förund
Norrköping	RAÄ 36	Stensättningslikn lämn	Fmr	Ej fornl	Ingen åtg
Norrköping	RAÄ 37	Stensättningslikn bildn	Fmr	Ej fornl	Ingen åtg
Norrköping	RAÄ 38	Stensättningslikn lämn	Fmr	Ej fornl	Ingen åtg
Norrköping	RAÄ 39	Högliknande lämn	Fmr	Ej fornl	Ingen åtg
Norrköping	RAÄ 40	Uppgift om fornl	Fmr	Ej fornl	Ingen åtg
Norrköping	RAÄ 83	By-/gårdstomt	Fmr	Möjlig fornl	Utr etapp 2
Norrköping	RAÄ 84	Bytomt	Fmr	Fornlämning	Förund
Norrköping	RAÄ 85	Bytomt	Fmr	Fornlämning	Förund
Norrköping	ÖLM 1	Bytomt/gårdstomt	Inv/Lmv	Fornlämning	Förund
Norrköping	ÖLM 2	Husgrund, förhist/medelt	Inv	Fornlämning	Förund
Norrköping	ÖLM 3	Husgrund, förhist/medelt	Inv	Fornlämning	Förund
Norrköping	Obj 1	Terrassering, sentida	Inv	Ej fornl	Ingen åtg
Norrköping	Obj 2	Lägenhetsbebyggelse	Inv/Lmv	Ej fornl	Ingen åtg
Norrköping	Obj 3	Färdväg	Inv	Möjlig fornl	Utr etapp 2
Norrköping	Obj 4	Grav-/boplatsläge	Inv	Möjlig fornl	Utr etapp 2
Norrköping	Obj 5	Boplatsläge	Inv	Möjlig fornl	Utr etapp 2
Norrköping	Obj 6	Lägenhetsbebyggelse	Inv/Lmv	Möjlig fornl	Utr etapp 2
Norrköping	Obj 7	Lägenhetsbebyggelse	Inv/Lmv	Ej fornl	Ingen åtg
Norrköping	Obj 8	Lägenhetsbebyggelse	Inv/Lmv	Ej fornl	Ingen åtg
Norrköping	Obj 9	Grav-/boplatsläge	Inv	Möjlig fornl	Utr etapp 2
Norrköping	Obj 10	Spärranordning?	Inv/Lmv	Möjlig fornl	Utr etapp 2
Norrköping	Obj 11	Grav-/boplatsläge	Inv	Möjlig fornl	Utr etapp 2
Norrköping	Obj 12	Boplats/fossilt åkerområde	Inv	Möjlig fornl	Utr etapp 2
Norrköping	Obj 13	Färdväg	Inv	Möjlig fornl	Utr etapp 2
Norrköping	Obj 14	Lägenhetsbebyggelse	Inv/Lmv	Ej fornl	Ingen åtg
Norrköping	Obj 15	Lägenhetsbebyggelse	Inv/Lmv	Ej fornl	Ingen åtg
Norrköping	Obj 16	Lägenhetsbebyggelse	Inv/Lmv	Ej fornl	Ingen åtg
Norrköping	Obj 17	Lägenhetsbebyggelse	Inv/Lmv	Ej fornl	Ingen åtg

Figur 6. Sammanställning med förslag till ändringar och åtgärder

Referenser

Arkiv

Fornminnesregistret
Lantmäteriet i Linköping
Ortnamnsarkivet i Uppsala
Östergötlands läns museums topografiska arkiv

Litteratur

- Cserhalmi N. 1997. *Fårad mark. Handbok för tolkning av historiska kartor och landskap.*
- Bygd och Natur 6 1997.
- Almquist J A. 1946-47. *Frälsegodsens i Sverige under storhetstiden. Östergötland band 1-2.* Stockholm
- Damell D. 1967. Fornlämning nr 1, Händelö, Norrköpings kommun, Lösings härad, S:t Johannes församling. Rapport.
- Franzén G. 1937. *Vikbolandets by- och gårdsnamn.* Nomina Germanica. Uppsala.
- Franzén G. 1991. *Ortnamnen i Östergötlands län.* Del 15. Lösings härad. Ortnamnsarkivet i Uppsala. Lund.
- Högmer A. 1994. *Sjöfartsspärrar och Östergötlands hövdingadöme.* Arkeologiskt kontaktseminarium, Jyllands Rømø 1994. [Http://www.abc.se/~m10354/publ/spaerrar.htm](http://www.abc.se/~m10354/publ/spaerrar.htm).
- Larsson L Z. 1998. *Etanolanläggning inom fastigheten Händelö 2:1.* Arkeologisk utredning, etapp 1. RAÄ Rapport UV Linköping 1998:17.

Kartmaterial

Ekonomiska kartan över utredningsområdet från åren 1868-77, 1948 och 1978.

Häradskartan över Lösings härad.

De Rogiers karta över Östergötland från 1676.

Lantmäteriet i Linköping:

S:t Johannes socken akt 3, 6, 11, 103, 107, 112, 187a.

Ö Eneby socken akt 220.

Förkortningar

Fmr	Fornminnesregistret
Inv	Inventering
Lmv	Lantmäteriverket

Bilagor

Karta 1

Utredningsområdets västra del med tidigare registrerade lämningar (RAÄ-nr), nyupptäckta fornlämningar (ÖLM-nr) samt övriga lämningar och möjliga fornlämningar (OBJ-nr) markerade. Fornlämningar är markerade med rött och övriga lämningar med blått. Kartan är utdrag ur Ekonomiska kartbladen 086 94 (8G 9e Norrköping) och 096 04 (9G0e Loddby) i skala 1:10 000.

Karta 2

Utredningsområdets östra del med tidigare registrerade lämningar (RAÄ-nr), nyupptäckta fornlämningar (ÖLM-nr) samt övriga lämningar och möjliga fornlämningar (OBJ-nr) markerade. Fornlämningar är markerade med rött och övriga lämningar med blått. Kartan är utdrag ur Ekonomiska kartbladen 086 94 (8G 9e Norrköping), 096 04 (9G0e Loddby) och 086 95 (8G 9f Lindö) i skala 1:10 000.

1522500

1523000

1523500

6500500

6500500

6500000

6500000

6499500

6499500

6499000

6499000

6498500

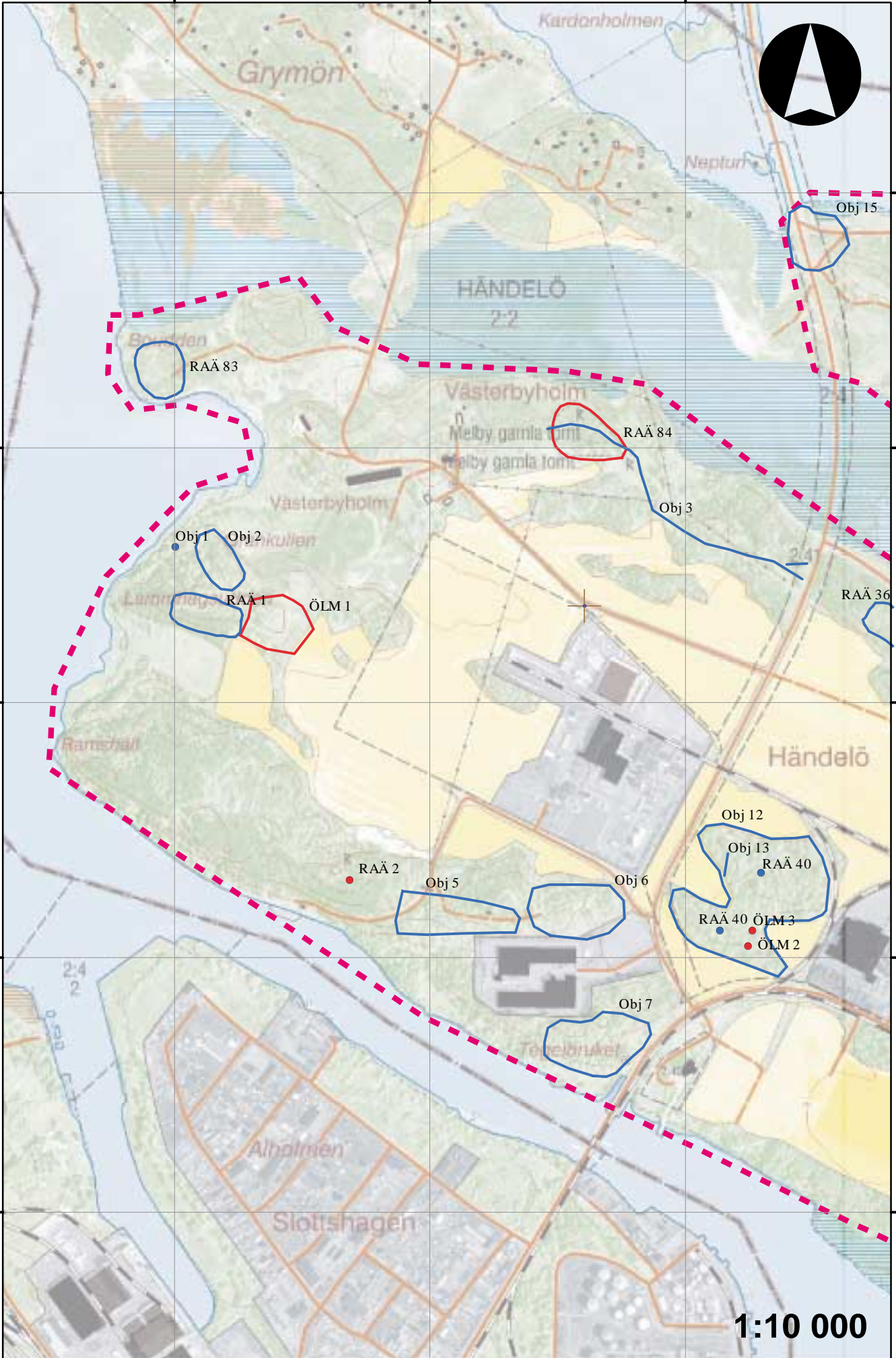
6498500

1522500

1523000

1523500

1:10 000

1524000

1524500

1525000

6500500

6500500

6500000

6500000

6499500

6499500

6499000

6499000

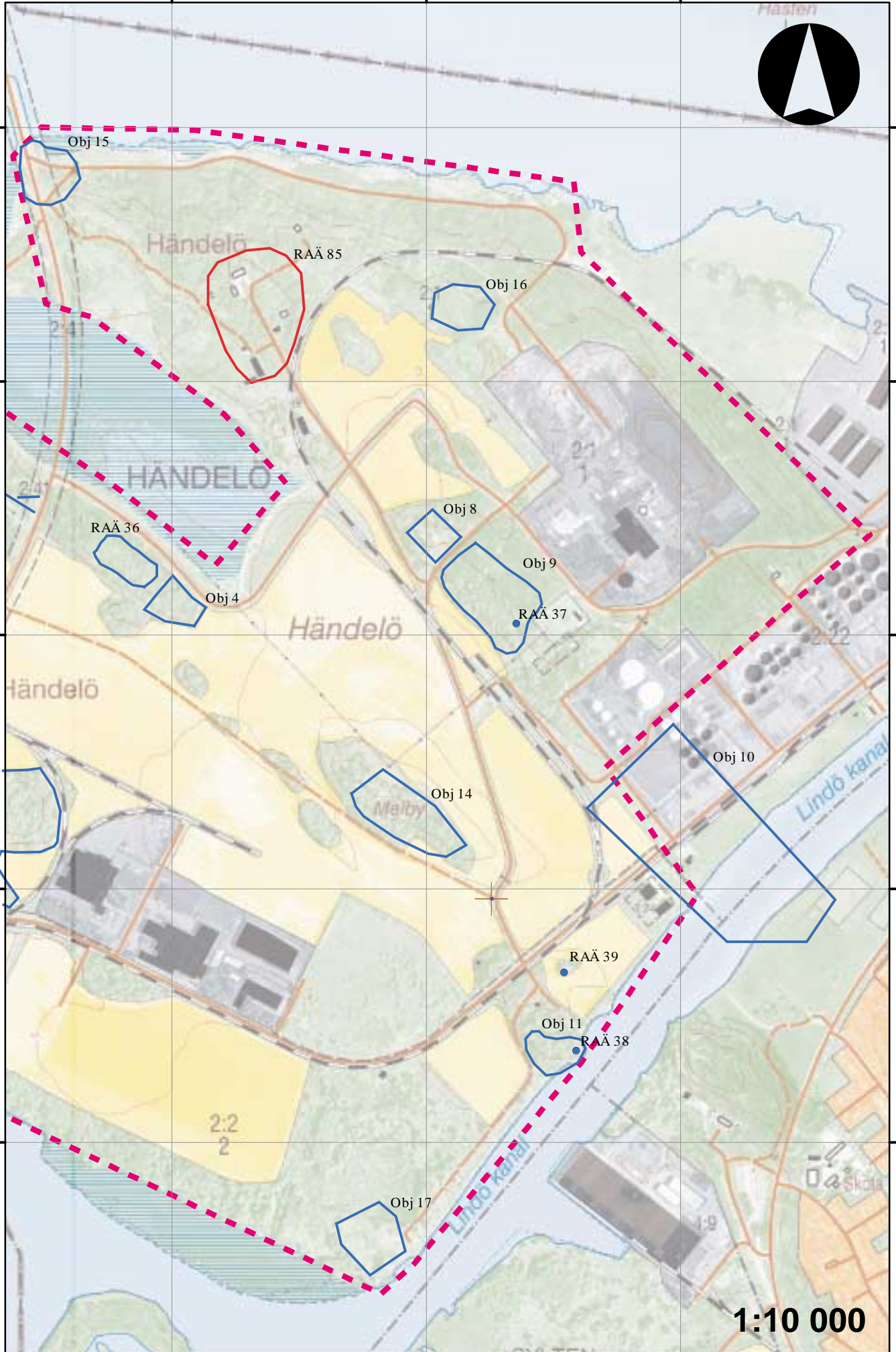
6498500

6498500

1524000

1524500

1525000

1:10 000